

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

Nr 7

Organ för Svenska Brandkärernas Riksförbund
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner

1940
22 årgången

Statsmyndigheterna stödja anskaffning av motorsprutor.

Erfarenheterna från de krigförande länderna visa nödvändigheten av starka eldsläckningsorganisationer. Mera ingående studier ha från svensk sida endast kunnat bedrivas i Finland. Eftersom detta lands bebyggelse påverkats av svenska förhållanden, och därför i många avseenden är jämförlig åtminstone med mellansvenska och norrländska förhållanden, ha de i Finland inhämtade erfarenheterna för oss ett speciellt värde.

Tydligast framstår därvid behovet av starka eldsläckningsavdelningar och riklig tillgång till sprutor och slang.

Med skrivelse den 11 mars 1940 överlämnade luftskyddsinspektionen till Kungl. Maj: t. en av Svenska Brandskyddsföreningen och Svenska Brandkärernas Riksförbund till inspektionen gemensamt ingiven framställning, däri nämnda förening och förbund framhållit

angelägenheten av att åtgärder från statsmakternas sida snarast möjligt vidtoges till stärkande av brandberedskapen i landet, i första hand genom säkerställande genom centrala inköp tillgången på motorbrandsprutor och brandslang.

I sin skrivelse anförde luftskyddsinspektionen bland annat, att inspektionen helt delade de båda sammanslutningarnas mening, att omedelbara åtgärder till stärkande av brandberedskapen vore av nöden. Under hänvisning till en i ämnet verkställd preliminär undersökning förordade inspektionen, att statsmakterna omedelbart borde dels vidtaga åtgärder för att genom en beställning av förslagsvis 1,000 motorbrandsprutor söka få till stånd en serietillverkning av dylika sprutor, dels och från utlandet inköpa för ett sådant sprutparti behövlig brandslang — efter en beräkning av 400 meter för varje

spruta — utgörande sammanlagt 400,000 meter.

Inspektionen hade tänkt sig, att sprutorna skulle fördelas å de kommuner, där ur brandberedskaps-synpunkt behovet gjorde sig mest gällande, och tillhandahållas mindre bärkraftiga kommuner kostnadsfritt å tillverkningsorten samt ekonomiskt mera välsituerade kommuner till statens självkostnadspris, allt under villkor att kommunerna på egen bekostnad anskaffade slangutrustning till sprutorna. Upphandlingen av brandslangen syntes lämpligen böra uppdragas åt statens reservförrådsnämnd och kostnaderna därför likvideras genom anlåtande av för reservförrådsnämnden tillgängliga medel. Anslag erfordrades då allenast för inköp av motorbrandsprutorna.

I ärendet har departementschefen bl. a. anfört:

”Vad först angår frågan om anskaffande av för kommunernas brandberedskap erforderlig mängd brandslang torde kostnaderna här för böra helt bestridas av vederbörande kommuner. Vid sådant förhållande torde med avseende å brandslangen andra åtgärder från statens sida icke behöva vidtagas än de, som bliva en konsekvens av det beslut rörande anskaffande av brandslang, vilket — på sätt framgår av den här lämnade redogörelsen — redan meddelats av Kungl. Maj:t den 5 april 1940.

Vidkommande härefter spørsmålet om förseende av kommunerna med behövliga motorbrandsprutor är det däremot tydligt, att det beslut i ämnet, som fattades av Kungl. Maj:t den 5 april 1940 och som avsåg att i viss omfattning säkerställa tillgången av dylika sprutor, icke innebar någon slutlig lösning av sagda spørsmål utan allenast en åtgärd av förberedande natur. Av den utredning, som fö-

rebragts av luftskyddsinspektionen, lär framgå, att, om kommunernas brandväsende skall kunna ordnas på ett någorlunda tillfredsställande sätt, deras bestånd av motorbrandsprutor måste utökas med sammanlagt minst 1,200. I detta antal äro då inräknade de 200 sprutor, som av inspektionen beställts med stöd av Kungl. Maj:ts sistnämnda beslut och som varit avsedda ått senare på ett eller annat sätt tillhandahållas kommunerna.

Med hänsyn till rådande förhållanden synes det nödvändigt, att från statens sida ytterligare åtgärder skyndsamt vidtagas för tillgodoseende av det sålunda konstaterade behovet av brandsprutor. I likhet med luftskyddsinspektionen anser jag, att de behövliga brandsprutorna böra centralt upphandlas av inspektionen för ått därefter genom inspektionens försorg tillhandahållas de kommuner, som inspektionen finner vara i behov därav. Inspektionen torde därför böra bemyndigas att — utöver de 200 redan beställda motorbrandsprutorna — inköpa ytterligare 1,000 dylika sprutor.

Staten måste emellertid, om den avsedda förbättringen skall kunna vinnas, ej blott draga försorg om sprutornas anskaffande utan även i viss utsträckning bidra till anskaffningskostnaderna. Skillnad lär härvid böra göras mellan mindre bärkraftiga kommuner och kommuner med jämförelsevis god ekonomi. Jag föreslår, att kommuner, som under år 1939 åtnjutit understöd av skatteutjämningsmedel, skola genom inspektionens försorg erhålla sina sprutor kostnadsfritt. Beträffande övriga kommuner förordar jag, att kostnaden, i den mån den icke överstiger ett belopp, vilket, om det utdebiterades under ett år, skulle medföra en höjning av kommunalskatten med 5 öre per skattekrona, får bäras av vederbörande kommun, under det

att eventuellt överskjutande kostnad får gäldas av statsmedel.”

Sedan Statsutskottet funnit åtgärden påkallad och intet haft att erinra mot de grunder för anskaffningskostnadernas bestridande, som departementschefen förordat, framhåller utskottet att samarbete anordnas med vederbörande riksorganisationer inom brandförsäkringsväsendet, som genom sina lokala förgreningar besitta omfattande kännedom om behovet i olika landsdelar. Slutligen betonar utskottet att brandsprutornas kapacitet ej tillmättes för knapp.

Riksdagen har på utskottets hemställan beviljat de för brandmaterielanskaffningen erforderliga medlen.

De motorsprutstyper som Luftskyddsinspektionen med anledning härav kontrakterat äro följande:

Kommanditbolaget Albin, L. A. Larsson, Kristinehamn: Typ Albin med Fordmotor 30 hkr; kapacitet 800 l/m vid 9 kg; pris 3,175:— kr. Antal 400 st.

Magiruswerken, Ulm, Tyskland. Representant A/B Åsbrink & Co., Sibyllegatan 3, Stockholm. Typ Goliath III, 27 hkr; kapacitet 800 l/m vid 9 kg; pris 3,250:— kr. Antal 200 st.

A/B Pumpindustri, Göteborg. Typ Api 70, 17 hkr; kapacitet 450—500 l/m vid 9 kg; pris 2,300:— kr. Antal 300 st.

Berg & Co. Mek. Verkstad, Lindesberg. Typ Motortrygg, 7 hkr; kapacitet 350 l/m vid 9 kg; pris 1,215:— kr. Antal 100 st.

A/B J. C. Ljungman, Malmö. Representant Svenska Skumsläcknings A/B. Skummotorspruta, kapacitet 600 l/m; pris 2,850:— kr.

Priserna fluktuera med marknadens och äro därför ej fixa.

Samtliga sprutor äro av bärbar typ men levereras, om så önskas, med kärra för en merkostnad av 250:— kr.

Enligt Luftskyddsinspektionens kontrakt skola sprutorna levereras under tiden maj—december 1940, med 150 sprutor i maj, 250 i juni, 160 i juli och resten fördelas på återstående månader.

Erforderlig slang är köparen skyldig att anskaffa utan bidrag av staten, men Luftskyddsinspektionen kommer att tillhandahålla slang, som genom inspektionens försorg till stor del upphandlas från utlandet. Större delen av slangpartiet torde bli linneslang, vilken beräknas betinga ett pris av 6:— å 6:50 kr. per meter. Även slangarmaturen torde komma att centralt inköpas av Luftskyddsinspektionen, varigenom reducerade priser möjliggöres.

Luftskyddsinspektionens åtgärder ge kommuner, som sakna motorsprutor eller som önska utöka antalet ett tillfälle att på goda villkor erhålla sådana. Givetvis kan inte vilken kommun som helst räkna med att komma i åtnjutande av ovan angivna förmåner, ty av naturliga skäl måste kommunens läge och behov ur luftskyddssynpunkt vara avgörande för luftskyddsinspektionens beslut.

Sprutfabrikanterna fullgöra alljämt andra åtaganden och Luftskyddsinspektionens åtgöranden utgör således intet ingrepp i den fria marknaden.

Det är emellertid ej tillräckligt med att anskaffa materiel, den måste även kunna begagnas och ständigt vårdas. Härtill fordras organisation och på detta område har Svenska Brandkärernas Riksförbund en uppgift att fylla, som väl kompletterar de av statsmyndigheterna vidtagna åtgärderna för materielanskaffningen. Förutom den anledning till nybildning av brandkärer, som ligger i själva tidsläget,

underlättar stödet till materielanskaffning uppsättning av nya brandkärer. Detta tillfälle får ej försittas, ty härigenom bli de av statsmyndigheterna lämnade bidragen än värdefullare, enär de till Riksförbundet anslutna brandkärer-

na ge en viss garanti för att materielen omhänderhaves på rätt sätt. Rationellast sker utbyggnad av brandkärerna genom resp. länsförbunds konsulenter, vilka i denna fråga kunna giva lämpliga direktiv.

Landsbygdens brandväsende.

De första brandkärer, som blevo motoriserade, var självfallet städernas. Det gällde således för dessa att få fram ett materiel lämpligt för deras förhållande. Där låg erfarenhet bakom och män, som kunde säga till om vad som erfordrades och hur det skulle vara för att fylla fordringarna på lämplighet och effektivitet. När en fabrikant "lagt upp en modell" efter dessa anvisningar, gällde det naturligtvis att söka sälja så många som möjligt, och när städerna icke längre räckte till, hemsöktes landsbygden. Här fanns icke alltid den rätta erfarenheten och kännedomen om vilka möjligheter, som stod till buds, varför det gick ganska lätt att här sälja samma material, som städerna förut godkänt. Ingen tänkte därvid på de vitt skilda arbetsförhållanden, som råda i stad och på landet. Först sedan de bogserbara sprutorna vunnit terräng, inträdde någon förbättring för landsbygden. Städerna insåg genast, att dessa sprutor kunde vara användbara även för dem, men de borde i så fall vara av större kapacitet. Sprutfabrikanterna skyndade sig att efterkomma denna önskan, särskilt som vikten av sprutorna spelade mindre roll, när det gällde att transportera dem på stenlagda gator och ställa upp dem å fasta kajplatser. Man började gå in för mera lyxbetonade utföranden med självstart, strålkastare m. m., allt

utan att beakta viktökningens betydelse. Ingen tänkte på landsbygden, förrän det gällde att sälja. Detta gick likväl ganska lätt för sig under hänvisning till sprutornas stora kapacitet och bekväma startanordning m. m. Ingen tänkte eller ville tänka på att dessa stora sprutors kapacitet ej kunde utnyttjas på landsbygden, där vattentillgången i regel ligger långt från brandplatsen ute i en åker. Avstånd på 500 meter och mera är tyvärr mycket vanliga. Att transportera dessa stora sprutor över genomvåt, upplöjd eller snöfylld åker eller i oländig terräng försedd med stengärdesgårdar, gropar etc., överstiger en brandkärs förmåga. Vad användning har man då av sprutans stora kapacitet. Även om marken skulle vara så beskaffad, att transporten kan försiggå utan större svårighet, kan man ändå inte på detta stora avstånd få fram mer än högst 350—400 l/m, om man skall erhålla ett tillfredsställande tryck i strålrören. Det är mera sällan en landsortsbrandkår förfogar över så mycket slang, att dubbla ledningar kunna läggas ut, när avstånden blir så stora, att det verkligen behövs. Man hade då varit bättre betjänt med två mindre och lätta sprutor, som bekvämt kunde bäras av två män.

Luftskyddet har nu framtingat en del lätta sprutor, men detta har i flesta fall skett på pumpräckets

bekostnad. Dessa sprutor fylla sitt behov som hjälpsprutor för mindre industrier, herrgårdar, tätbebyggda byar etc. med tillgång till rent vatten, men ej som sprutor för rena landsbygden, där vatten måste tagas från kärr och sjöar med låga sumpiga stränder. De omtalade lätta sprutorna äro nämligen ej användbara för grusblandat vatten. Det är svårare att ändra vattentagen efter sprutorna än tvärt om.

Det är på tiden att landsorten får ett material och en organisation, som lämpar sig för deras förhållande. Jag vill här nedan konstruera upp en plan grundad på mångårig erfarenhet från landsbygden. Brandkåren bära å tätbebyggd ort ha ett inbördes avstånd av c:a en mil. Varje kår utrustas med en lastbil försedd med vattentank om 1500—2000 lit. vatten, en *bärbar* spruta, helst stående å lastbilsflaket vid sidan om tanken och med *en* slanglängd med strålrör tillkopplad. Slangen bör ligga veckad så att den drages ut endast med ett handgrepp om strålröret. Sprutans sugslang får ej vara försedd med skruvkopplingar, utan bör här snabbare kopplingsanordning finnas. Sprutan bör ha en kapacitet av 500—600 l/m vid 9 kg. och med en vikt av c:a 70 kg. Denna vikt kan möjligen få räknas exkl. sugslangar, skyddshuvar etc., vilka senare skola vara så beskaffade, att de kunna avlägsnas med ett lätt handgrepp. Pumpen skall vara okänslig för sandblandat vatten. Till bilens utrustning bör dessutom höra ett eller två kometskumrör och skumvätska.

Till varje eldsvåda alarmeras omedelbart två kårer enl. en på förhand uppgjord plan. Alarmeringen är icke den minst viktiga detaljen. Den bör vara oberoende av, om den eller den personen kan anträffas pr telefon. Så snart "brandkåren" begäres pr telefon, skall telefonsignalen till brandstationen kunna ut-

lösa alarmen, bestående av elektr. utlösningsbar tyfon. På så sätt kallas alla brandmännen omedelbart och på en gång. Genom överenskommelse med telefonbyrån upplyser telefonisten, på uppringning från brandstationen, om varifrån alarmen ingick. I större samhällen kan siréner avkopplas nattetid och ersättas med klockor i brandmännens bostäder, för att på så sätt bespara samhällets övriga innevånare en extra väckning.

Så snart den första kåren anländer till brandplatsen, ingriper den omedelbart för att medelst det medförda vattnet söka begränsa elden. Sprutans placering å bilen bör vara sådan, att den startas under uttryckningen. För att förhindra frysning i oeldade stationer, bör vattentanken vara försedd med en elektrisk s. k. doppvärmare. Under tiden den första begränsningen pågår, utlägges slang till ett större vattentag, för att vara klar, när den andra kåren anländer. Är även denna försedd med vattentank, fortsätter den begränsnings- event. släckningsarbetet med sitt medförda vattenförråd, under det den första kåren förflyttar sin spruta till vattentaget. Skulle detta vara beläget på stort avstånd ordnas med seriekoppling av sprutorna. Skulle vattentaget befinna sig på närmare håll, kan sprutorna köras parallellt. Skulle vatten överhuvud ej stå att få inom räckbart håll, kan tack vare tankarna ordnas med vattenhämtning från ett längre bort beläget vattentag, därigenom att tankvagnarna helt enkelt transporterar vattnet från den ena sprutan till den andra. Å särskilt vattenfattiga trakter kunde till och med tre kårer ingå i alarmen. Man borde i vår tid vara befriad från den tyvärr ofta förekommande termen: "På grund av vattenbrist kunde brandkåren intet uträtta". Det är ett känt faktum, att befintliga mindre vattensamlingar i allt hastiga-

re tempo växa igen. Detta har sin förklaring till stor del i dräneringen av åkerfälten. Med dräneringsvattnet tillföres en del gödningsämnen, som i hög grad befördrar växtligheten i dammarna. En damm, som för 10 år sedan var ett gott vattentag, kan i dag vara fullständigt igenvuxen. Slutligen återstår oss endast grävda dammar eller s. k. brandbrunnar, vilka helt naturligt ej kunna uppnå tillräcklig kapacitet för större eldsvådor, och då blir vattentransporterna en tvingande åtgärd.

Det har i pressen talats om lyckade försök att bekämpa skogseldsvådor medelst utläggande av s. k. skumsträngar. Därvid har särskilt försök gjorts med handskumsprutor, emedan man insett att transport av motorsprutor i skogsteräng oftast är omöjlig. Vad ett eldsläckningsaggregat av ovanstående konstruktion skulle betyda ur eldsläckningssynpunkt, är icke svårt att förstå. Icke ens i skogsstrakter ligga vattentagen tätt. Även om man med ovanstående tankbil icke kan komma elden tillräckligt nära, kan den få sin stora

betydelse som vattenhämtare till handsprutorna.

Svedala i juni 1940.

L. Lundström.
Ingenjör, Brandchef.
*

Ovanstående artikel innehåller ett uppslag angående organisationen av den rena landsbygdsbrandkåren av stort intresse. Artiklar av denna art äro i nydaningstider, som våra, av särskilt värde.

Redaktionen kan ej dela författarens utredning om motorsprutans historiska utveckling. Från Riksförbundets och dess arbetskommissionens sida har exempelvis en aldrig slappnad påtryckning om tillverkning av lätta motorsprutor skett på fabrikanterna, och i denna tidskrift samt genom föredrag av förbundets funktionärer har flerfaldiga gånger framhållits betydelsen och fördelen av lätta, bärbara motorsprutor för landsbygdens brandväsen.

Författarens påpekande om det steg tillbaka, som vissa av de nu saluförda lätta motorsprutorna innebär, är riktigt. Vare sig pumpar eller arbetstryck motsvara brandmännens önskemål. Red.

Tyska synpunkter på brandväsendet i de nordiska länderna.

Det tyska intresset för de nordiska länderna ger sig tillkänna på många områden. I tidskriften Gasschutz und Luftschutz har en längre artikel, som tyvärr är osignerad, ägnats åt brandväsendet i Danmark, Sverige och Norge. Då det kan vara av intresse att få del av en utländsk iakttagares uppfattning och framför allt, vad som utifrån sett skiljer de olika ländernas brandförsvar, återges här nedan

det väsentligaste av innehållet, ehuru författaren från nordisk sida sett måhända gör sig skyldig till vissa överdrifter och en något ensidig inställning.

Danmark.

De danska städerna och landsbygden skiljer sig endast obetydligt från tyska förhållanden, vad beträffar bebyggelsen, och även

klimatet är så likartat, att detta ej heller ger anledning till någon större avvikelse på det förebyggande brandskyddets område. I det tidigare tyska Nordschleswig liksom också i de sydligaste delarna av Jylland har under inflytande från Tyskland på sin tid överallt upprättats *frivilliga brandkårer*, såväl i städerna som på landsbygden. De flesta av dessa bestå alltjämt och äro utrustade med modern materiel. Så fort man kommer i de rent danska områdena, ändrar sig denna bild. Uniformerade frivilliga brandkårer, där brandtjänsten betraktas som ett hedersuppdrag, är för befolkningen fullkomligt främmande och därför existerar i därstädes belägna städer endast yrkesbrandkårer.

Redan 1680 infördes till Köpenhamn den första holländska slangsprutan, och befälet över eldsläckningsmanskapat anförtröddes åt aktiva officerare. Denna borgarbrandkår visade en för dåvarande förhållanden beaktansvärd duglighet. Det förebyggande brandskyddet påverkades av till Köpenhamn invandrade tyska skorstensfejare, varvid med de statliga och kommunala myndigheternas hjälp bestämmelser om rökgången, sotning m. m. infördes.

Köpenhamns borgarbrandkår höll sig länge på ett tidsenligt plan och använde bl. a. redan 1840 hakstegar och räddningssäck. Genom förmedling av Köpenhamns tyska skorstensfejare infördes denna viktiga räddningsmateriel några år senare än Berlin.

Vid en del storbränder under 1880-talet och framför allt den brand, som härjade Slottet och därvid hotade hela den gamla stadsdelen, visade sig emellertid borgarbrandkåren föråldrad och förändrades till yrkesbrandkår, som numera utrustats med modern materiel efter tyskt mönster. Yrkesbrandkåren har lyckats skydda hu-

vudstaden för svårare brandkatastrofer. Vid Köpenhamns brandkår har det under de senaste åren nedlagts ett gott arbete, för att utveckla den mekaniska skumsläckningen.

I övriga danska städer och på landsbygden var, med undantag av Nordschleswig, släckningsmanskapat organiserat på samma sätt som tidigare i Köpenhamn. Eldsläckningsmaterielen var dock i allmänhet otillräcklig och föråldrad. Den civilklädd brandchefen bar på eldstället som igenkänningstecken en bricka om halsen. De mindre städerna och landskommunerna saknade i vissa fall helt och hållet ett ordnat brandväsende.

Då varken stat eller kommun förmådde att ingripa mot detta missförhållande, uppstod på privat initiativ en eldsläckningsorganisation, nämligen Falcks Räddningskår, vilken grundades i Köpenhamn i början av detta århundrade. Den utgör ett mellanting mellan privat bärgningstjänst, frivilligt räddningssällskap o. privat brandkår, och förutom sin huvuduppgift som yrkesbrandkår har den även tagit på sin lott att ombesörja gaskyddstjänst och bärgningstjänst samt att biträda vid olyckor av allehanda slag. Kåren har utträtt ett mycket förtjänstfullt arbete. Det lyckades för grundaren och ledaren att så småningom i ett stort antal städer organisera filialer. Här övertog kåren förutom räddnings- och bärgningstjänst även eldsläckningstjänsten såväl inom som utom hemorten. Den utrustades med motorspruta och manskapsbilar och försåg landsbygden med handkraftsprutor och lättare eldsläckningsmateriel samt utbildade såväl den fast anställda personalen som lokal reservpersonal i brandtjänst. Kåren finansierades genom betalande medlemmar och liksom de privata engelska bärgningskårerna och de nordamerikanska försäkringsbola-

gens räddningsavdelningar skulle kåren ingripa i första hand och huvudsakligen, då brand träffade medlemmarnas egendom. På grund av den stora anslutningen och då brinnande grannrisk kunde heta medlemmarnas egendom kom kåren emellertid att ingripa vid snart sagt alla tillfällen.

Stimulerad av den Falckska kårens goda organisation och utbildning har under de senare åren flera danska städer och landskommuner upprättat kommunala såväl yrkesbrandkärer som frivilliga brandkärer. Ehuru Danmark ej har inhemsk brandredskapsindustri förfogar det danska brandväsendet numera över god utrustning, varav en stor del av tyskt ursprung, och ett framgångsrikt utvecklingsarbete pågår alltjämt.

Sverige.

I Sverige liksom i Norge måste man vid det förebyggande brandskyddsarbetet och eldsläckningsväsendet ej endast räkna med den hårda vintern utan även taga hänsyn till landsbygdens spridda bebyggelse och en omfattande träbebyggelse i städerna. Härtill komma de stora skogarna och vad Norge beträffar även den genomgående bergiga landskapsbilden.

I Sverige har under årens lopp visserligen uppstått mer frivilliga brandkärer än i Danmark, men i Sverige är likväl yrkesbrandkärerna mycket allmänna och till och med de minsta städerna kunna knappast tänkas utan brandstation bemannad med yrkesbrandmän. Finnes i städerna vid sidan av yrkesbrandkåren frivillig brandkår, är den senare helt underställd yrkesbrandkåren.

Yrkesbrandkåren i Stockholm uppsattes 1877—78 och fördelades då på fem stationer och två flodbåtar. Redan före världskriget hade kårens motorisering börjat. En

inhemsk brandredskapsindustri underlättade utvecklingen. Redan Ludvigsbergs bekanta ångsprutor funno avsättning ej endast i hela Skandinavien utan även långt in i Ryssland. Med intryck från Tyskland begynte omedelbart efter världskriget inhemsk framställning av motoriserad materiel, vilket icke hindrar att alltjämt den tyska brandredskapsindustrien har avsättning såväl i Stockholm som andra städer. (Brandbilar gjordes i Sverige redan tidigare. Red. anm.)

Samtliga medelstora och mindre yrkeskärer äro genomgående enhetligt organiserade och utrustade. De svenska brandkärernas befäl utbildas planmässigt inom landet och bedriver studier utomlands, särskilt i Tyskland. Vid det stora antalet yrkesbrandkärer står ett jämförelsevis stort antal befälsplatser till förfogande. Det svenska brandbefälet, som i allmänhet tidigare gjort tjänst i armén eller flottan och samlat praktiska erfarenheter i utlandet, har personalen utmärkt i sin hand. *Utrustningen även vid de mindre kärerna är t. o. m. för tyska förhållanden fördömlig.* Redan tidigt var det självklart, att varje svensk småstad skulle ha sin ångspruta, och mycket snabbt anskaffades bilmotorsprutor och framför allt manskapsvagnar med bogserbara sprutor i alla städer t. o. m. långt uppe i Norrland.

Den nyligen avlidna svenska författarinnan Selma Lagerlöf har en gång yttrat, att de gamla svenska städerna med sina tätt invid varandra liggande trähus ger intryck av, att de blivit uppförda endast för att brännas ned. De svenska brandkärerna ha också varit medvetna om denna fara och genom anläggande av goda vattenledningsnät och brandtelegrafer lyckats förhindra hotande samhällsbränder. Tack vare de lokala släckningskrafternas snabbhet lyckas man vid trähusbränder i de flesta fall begrän-

sa elden till den antända byggnaden och endast, då de vidsträckta skogarna eller de stora brädgårdarna vid sågverken råka i brand, uppstår stundom katastrofbränder.

Utom yrkesbrandkärorna äro industribrandkärorna väl utvecklade i hela Sverige. Fabrikerna äro ofta försedda med vattenledningsnät, fasta eller transportabla motorsprutor och handkraftsprutor.

Mindre väl skyddade mot brandfara äro däremot ofta de ensamt liggande bostadshusen, vilka liksom städernas hus oftast äro uppförda av trä. Samma förhållande återfinnes i Norge. Goda vägar och ett vidsträckt telefonnät, som når till och med den minsta och längst bort belägna bondgård, underlättar dock i hög grad eldsläckningskrafternas alarmering och framförande. Så snart en anmälan om brand ingår från en närmare eller längre bort belägen lantegendom, utsänder yrkesbrandkären i en närbelägen småstad ofördröjligen en utryckningsgrupp till brandstället, där sagda grupp med alla medel söker rädda, vad som räddas kan. Lika förebildlig som de svenska brandkärornas beredskap och fordons utrustning, är också alarmeringsförhållandena. Telefon- och brandalarmanläggningar tillverkas inom landet och finnas spridda överallt. Yrkesbrandkärorna, de frivilliga brandkärorna och industribrandkärorna i stad och på landsbygd ha ständigt möjligheter att med telefon nå varandra och sammanförande av starkare släckningskrafter eller räddningsuppbåd vid storbränder stöter därför ej på alltför stora tekniska svårigheter.

De svenska brandkärorna äro också väl rustade för olycksfalls- och sjukvårdstjänsten.

Det svenska brandväsendets höga ståndpunkt visar sig kanske tydligast genom det förhållandet, att trots övervägande trähusbebyggelse ingen svensk stad under senaste årtionden hemsökts av förin-

tande samhällsbrand. — Med all aktning för den stora förtjänst, som svenskarna nedlagt på sitt eldsläckningsväsende, bör man dock icke glömma, att även där i första hand de tyska eldsläckningsmetoderna och den tyska brandredskapstekniken verkat banbrytande.

Norge.

Mindre lyckligt och framgångsrikt har avvärjandet av samhällsbränder under nyare tid varit i Norge, vars städer och hamnorter övervägande äro byggda av trä. Så föll t. ex. på 1850-talet den största delen av huvudstaden offer för en stor stadsbrand, som den dåvarande på tjänsteplikt grundade brandkären stod maktlös emot. Branden hade den nyttan med sig, att huvudstaden återuppbyggdes på ett brandsäkrare sätt och därför numera i stort sett ej erbjuder större brandfara än tyska städer av motsvarande storleksordning.

Den på 70-talet organiserade yrkesbrandkären visade till en början nordamerikanskt inflytande men organiserades snart efter tysk förebild. Brandkären anskaffade dessutom mycket tidigt ångsprutor och en flodbåt. För närvarande står Oslo brandkår med hänsyn till alarmberedskap och slagkraft, utbildning och utrustning på intet vis efter tyska kårer av samma storlek. Detsamma gäller för yrkesbrandkären i Norges andra stad, den gamla hansestaden Bergen, som efter en fruktansvärd stadsbrand år 1916 förstärkt sin brandkår och försett densamma med modern utrustning. Den under loppet av de sista 150 åren mer än 15 gånger avbrända staden Trondheim, som är landets tredje stad, hemsöktes i början av detta århundrade av en omfattande stadsbrand. Stadens yrkesbrandkår motsvarar i dag de stegradefordringar, som måste ställas på brandtjänsten i denna synnerligen brand-

farliga och genom sin hårda vinter särskilt hotade hamnplats.

Med undantag av huvudstaden finns i samtliga Norges städer ända upp till Nordkap bredvid yrkesbrandkåren starka, väl utbildade kårer, grundade på tjänsteplikt. Städer som Bergen och Trondheim kunna i dessa kårer uppvisa en manskapsstyrka på 300—500 man. I de oerhört brandfarliga norska orterna, där träbebyggelsen ännu mer än i Sverige är förhärskande, med sina trångt byggda bostadskvarter, stora skeppsvarv, konservfabriker, brädgårdar, sågverk och hamnanläggningar är det talrika och väl utbildade hjälpmanskapet av stort värde. Även för luftskyddet kan denna organisations betydelse ej skattas högt nog och fyller samma uppgift som de på liknande sätt organiserade schweiziska brandkåren. De på detta sätt förstärkta yrkesbrandkåren, som tidigare voro utrustade med handkraftsprutor och svenska ångsprutor, förfoga nu över motorsprutor och brandredskap, mången gång av tyskt ursprung. T. o. m. den lilla, helt av trä byggda hamnstaden Hammerfest uppvisar yrkesbrandkår, tjänstepliktig brandkår, bil-motorsprutor, på fordon monterade stegar, brandalarmanläggningar och brandposter. Om trots dessa vittgående säkerhetsanordningar de norska brandkåren icke kunna uppvisa i allo goda släckningsresultat, så beror detta på det alltför brandfarliga byggnadssättet i hamn-, industri- och bostadskvarteren samt som tidigare framhållits även på de klimatiska förhållandena. De flesta av Norges hamnorter ha t. ex. mellan 1880—1920 nedbränts en eller t. o. m. två gånger. I Bergens hamnkvarter ha t. ex. lagerhusen och de större handelshusen utifrån sett ett ganska massivt utseende, men går man in på gårdarna och i de smala prängen mellan husen, så blir man varse att de till större delen bestå av

jättelika träbyggnader, vilka endast utvändigt äro beklädda. I stadens äldre bostadsområden är brandfaran sådan, att den endast kan jämföras med Stambouls i brandmannakretsar beryktade trähuskvarter.

Också i Norge har tack vare det förebyggande brandskyddets och eldsläckningsväsendets stadiga förbättring antalet storbränder under de senaste åren ansevärt gått ned. De för eldsläckningskrafterna svåråtkomliga byggnaderna på landsbygden söker man ur brandskydds-synpunkt förbättra genom vittgående förändringar i byggnadssättet. Så har t. ex. under de senaste åren Norge varit föregångsland vad beträffar brandskyddet inom stall och ladugårdar. De norska byggnads- och brandmyndigheterna sträva efter att på landsbygden framtvinga brandsäkrare stall- och ladugårdsbyggnader med brandboten under foderkullen, tekniskt riktigt utförda foderkök, ventilationskanaler, elektriska anläggningar m. m. Liksom i Sverige underlättar på Norges landsbygd goda vägar och vitt utbrett telefonnät eldsläckningskrafternas tillkallande. De på ort och ställe tillgängliga vattenmängderna äro i allmänhet tillräckliga för att släcka bränder i de ensamt liggande gårdarna.

Slutligen må påpekas att i Norge och Sverige, liksom även delvis i Danmark, de enskilt liggande gårdarna visserligen försvarar och fördröjer alarmering och snabbt ingripande men å andra sidan erbjuder det avskildt läget stora fördelar då man jämför detta med de rätt vanliga brandkatastroferna i de tyska byarna. Nackdelarna med det avskilda läget uppväges dessutom, som tidigare påpekats, av det goda vägnätet och telefonförbindelserna. De alarmberedda yrkesbrandkåren i landsortsstäderna möjliggöra raskt utsändande av eldsläckningsmanskap och sakkunnigt släckningsarbete.

Brandfaran i skogarna.

*I tidskriften Skogen
skriver jägmästare W.
Molander.*

Den avsevärt ökade risk för skogsbrand, som nuvarande förhållanden måste anses medföra, har beaktats av myndigheterna, och i enlighet med givna direktiv arbetas det redan för fullt på att åstadkomma högsta möjliga beredskap. Problemet har ju flera sidor, och ett uppslag, som efter allt att döma bör vara synnerligen användbart på många håll, är följande:

I anslutning till den pågående diskussionen om skydd mot skogsbrand under krig ber jag få rekommendera en nära till hands ligande säkerhetsåtgärd, nämligen uppdämning av vattendragen.

I den mån som skogsbränder komma att anläggas som en fientlig stridsåtgärd bli de så omfattande, att släckning i vanlig ordning är tämligen utsiktslös, särskilt som det bästa släckningsmanskapet ej står till förfogande. *Skyddet mot elden måste grundas på i förväg anlagda försvarslinjer.* Särskilt i Norrland kunna vi snabbt anlägga effektiva "befästningar" genom att *dämma diken, bäckar och vissa delar av flottlederna.* På en skogseldsläckningskarta utmärkas de vattendrag, som kunna bilda stomme i ett skyddslinjenät, och dessa böra under kriget hållas vattenfyllda sommartid. Med hjälp av en icke alltför arbetskrävande kalröjning av vissa passpunkter — i myrarna utskjutande uddar o. d. — torde ett ganska väl förgrenat skyddsnet kunna anläggas. Det

kan icke avvärja alla skador, men kan komma att förebygga en ödeläggande katastrof. Vid krigsutbrott bör dessutom samtliga avloppsdiken däckas så snart ske kan. Dämningspunkterna skola alltid noteras för att underlätta rivning till hösten. Vattendragen kunna då tömmas när risk för skogseld ej längre finnes, och detta måste ovillkorligen utföras för att förebygga svåra skador på skogen.

Visserligen går vattendragens dämning liksom alla andra krigsföretag stick i stäv mot det produktiva arbetets principer, men i valet mellan två onda ting lär man få välja det minst onda. Att även en temporär dämning förorsakar en del skador och tillväxtförluster kan icke förnekas, men om dammarna avlägsnas före isläggningen, torde skadorna kunna anses begränsade till en måttlig krigsriskpremie.

Det är knappast möjligt att här angiva vilka organisatoriska åtgärder, som böra vidtagas för att nå effektivt samarbete mellan olika skogsägare, och i vilken mån uppdämningen författningsenligt kan utföras. Jag vill emellertid vädja till skogsägare och skogsförvaltare att snarast rekognoscera försvarslinjerna och söka samarbete med grannarna. Ett frivilligt samarbete kan undanröja många hinder, även om allt icke kan vinnas på denna väg. Må de som makten hava skapa förutsättningarna för en snabb handling innan sommartorkan kommer. Eventualiteten av eldhärjade skogar är tillräckligt avskräckande för att motivera utomordentliga åtgärder.

Skogsbrandkartor.

En viktig detalj i kampen mot skogsbränder.

Under de senaste åren ha en del åtgärder vidtagits såväl på lagstiftningsområdet som i andra hänseenden för ett förstärkt skydd mot skogseldarna. Men mycket återstår alltså att göra, innan man kan anse försvarsmöjligheterna mot skogsbrand tillfredsställande.

Initiativ i detta avseende har också tagits på skilda håll. I två motioner vid årets riksdag (I:92 och II:150) har föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om skyndsamt utredning angående faran för skogseld under krig genom fiendens åtgöranden. Helt nyligen har frågan tagits upp av Kungl. Maj:t, som i proposition till riksdagen (nr 218) gjort vissa förslag härvidlag, baserade på ett betänkande av Skogsbrandskyddskommittén i Gävleborgs län av den 20 mars 1940. Riksdagen har antagit i propositionen framlagda förslag och anvisat härför begärda medel, sammanlagt 300,000 kr. De nya bestämmelserna innebära beredskapsåtgärder av skilda slag för brandbevakning och eldsläckning, såsom uppdelning av länen i branddistrikt, upprättande av skogseldsläckningskartor och nya beredskapsrullor, byggande av brandtorn och inrättande av reservdepåer för utrustning och proviantering m. m., och i samband därmed vissa ändringar i skogsbrandlagen. I det följande kommer endast att beröras den viktiga detalj som gäller skogsbrandkartor.

Vad är en skogsbrandkarta?

Det är en karta på vilken inlagts de försvarslinjer och andra anordningar, vilka äro av betydelse för

skogseldsläckningen. Försvarslinjerna kunna vara av flera slag med hänsyn till deras värde vid bekämpande av brand. I första hand märkas naturliga begränsningslinjer av beskaffenhet att en skogseld helt sannolikt mot dem stannar av sig själv, såsom sjöar, bredare vattendrag, långsträckta blötmyrar, öppen jord m. m. Därefter komma linjer, som utgöra hinder för markbrand, nämligen vägar, järnvägar, bäckar o. dyl. Begränsningslinjer av tredje ordningen utgöras av terrängföreteelser, där elden utan på förhand vidtagna åtgärder kan begränsas med ringa manskapsstyrka, såsom mindre vägar, vattendrag, rågångar, åkerlyckor m. m. Slutligen må nämnas sådana linjer, anslutande sig till de naturliga begränsningslinjerna, vilka genom ingripande i form av röjning och upphuggning bilda lämpliga skyddsfronter mot en framträngande eld. Därjämte kan å kartan jämväl inläggas brandtorn, plats för redskapsdepåer, bostadsort för brandbefäl och andra för brandberedskapen värdefulla uppgifter.

Fördelarna med en skogsbrandkarta.

Genom brandkartans upprättande blir brandbefålet i tillfälle att göra sig förtroget med släckningsmöjligheterna inom brandroten. Om elden bryter lös, skapar kartan system och reda och därmed också slagkraft i släckningsarbetet. Kartan är av utomordentlig betydelse när det gäller att dirigera befintligt släckningsmanskap till olika delar av brandområdet samt snabbt och säkert avgöra vilka försvarslinjer, som böra i första hand be-

sättas eller övergivnas. Är tillgången på släckningsmanskap så ringa, att vissa skogsområden helt enkelt icke kunna försvaras mot elden, lämnar brandkartan svar på frågan var arbetskraften skall sättas in och vilka trakter, som event. skola tills vidare lämnas åt sitt öde. För hastig och exakt lokalisering från brandtorn och för hela den släckningsstrategi, som skall tillämpas, är kartan helt enkelt ovärderlig.

Vem skall upprätta brandkartorna?

Länsstyrelsen är i egenskap av länets högsta brandmyndighet skyldig att övervaka, att nödiga åtgärder ur brandskyddssynpunkt vidtagas. Närmast tillkommer det dock brandtornet att föranställa om upprättandet av erforderliga brandkartor, d. v. s. själva inritandet av skogsbranddetaljerna på en originalkarta. Detta arbete utföres av brandfogden i samråd med läns-skogvaktarna samt statliga och enskilda skogstjänstemän med lokal-känedom. De olika brandrotarnas förslag i detta avseende underställas länsbrandcheferna eller den funktionär, som av länsstyrelsen förordnats för tillsyn över skogsbrandorganisationen.

Kostnader för brandkartorna.

Flera exemplar av varje karta måste finnas tillgängliga för att kunna utdelas till alla berörda parter, såsom länsstyrelse, skogsvårdsstyrelse, länsbrandchef, brandfogdar, skogsägare m. fl. Det är därför lämpligast, att brandberedskapsdetaljerna intryckas å vanliga generalstabsblad i en från kartan i övrigt avvikande färg, exempelvis rött. Enligt uppgift från Generalstabens litografiska anstalt, som har förlagsrätten till generalstabskartorna, har kostnaden per brandrote i hittills kostnadsberäknade län varit c:a 60 kr. för 25 ex. kartblad, beroende på hur många rotar, som ingå å bladet. Priset inbegriper nödigt antal generalstabsblad i skala 1:100,000 samt reproduktion och intryckning därå i röd färg av ovan nämnda brandberedskapsdetaljer.

Lämpligast synes vara att skogsvårdsstyrelserna i resp. län eller länsbrandcheferna efter granskning och fastställande av brandfogdarnas förslag ombestyrta förmedlingen av tryckeribeställningen till Generalstabens litografiska anstalt och övervaka utförandet av trycket.

Landskomm. Tidskrift.

Allmänna grunder och förfaringssätt vid eldsläckning.

Riksförbundets Expedition.

RIKSFÖRBUNDET.

ÅRSMÖTET

PROGRAM.

Fredagen den 30 augusti.

Kl. 10 fm. *Konsulentmöte.*

Program delges konsulenter-
na genom Svenska Brandkär-
nernas Riksförbund.

Kl. 1,30 em. *Brandbefälsmöte.*

1. Maskering av industri-
byggnader och oljecister-
ner av kapten H. Abelin i
Luftskyddsinspektionen.
2. Hur skall brandstadgans-
och byggnadsstadgans ef-
terlevnad bäst ordnas? av
kapten R. Götherström.

Kl. 3,30 em. *Enskilt brandbefäls-
möte* (endast för brandbefäl).

1. Redogörelse för Förtroen-
denämndens verksamhet
1939—1940.
2. Frikallelse av brandkårs-
personal under förstärkt
försvarsberedskap och mo-
bilisering.
3. Kommitterades förslag till
förening för brandbefäl.
4. Fri diskussion.
5. Val av Förtroendenämnd
för arbetsåret 1940—1941.

Lördagen den 31 augusti.

Kl. 9 fm. *Svenska Brandkärernas
Riksförbunds styrelsesamman-
träde.*

Kl. 10 fm. *Svenska Brandkärernas
Riksförbunds enskilda års-
möte.*

1. Val av två justeringsmän
att jämte ordföranden ju-
stera mötets protokoll.
2. Redogörelse för verksam-
heten 1939.
3. Revisionsberättelse för år
1939 samt beslut med an-
ledning därav.
4. Val av ordförande i för-
bundet, vilken är i tur att
avgå.
5. Val av två ledamöter och
två suppleanter i Central-
styrelsen. I tur att avgå
äro herrar R. Stridbeck
och G. Eliasson. Av supp-
leanterna herrar N. Grön-
vall och O. Clarholm.

6. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter för granskning av nästkommande kalenderårs räkenskaper.
7. Beslut angående medlemsavgifter för nästkommande år.
8. Övriga ärenden.
- Kl. 10,30 fm. *Svenska Brandskyddsföreningens enskilda årsmöte.*
1. Val av två justeringsmän.
 2. Styrelse- och revisionsberättelser för år 1939.
 3. Ansvarsfrihet för 1939 års förvaltning.
 4. Val av två styrelseledamöter (överingeniör K. Almqvist och direktör H. Karlson i tur att avgå).
 5. Val av styrelsesuppleant (civilingeniör R. Schlyter i tur att avgå).
 6. Val av två revisorer och en revisorssuppleant.
 7. Årsavgifter för 1941.
 8. Plats för årsmötet 1941.
 9. Övriga ärenden.
- Kl. 11 fm. *Mötenas officiella del öppnas.*
Hälsningsanförande.
- Kl. 11,15 fm. Föredrag av länsbrandchefen Karl Arell, Åbo, "Erfarenheter från brandtjänsten under kriget i Finland 1939—1940".
- Kl. 12 m. Lunchpaus.
- Kl. 1,30 em. Föredrag av civilingenjören Torsten Gustafsson i Luftskyddsinspektionen, "Statliga åtgärder för brandväsendets förstärkande under luftskyddstillståndet 1939—1940".
- Kl. 2,30 em. Föredrag av vice brandchefen Nils Grönvall, Göteborg, "Erfarenheter från brandtjänsten under luftskyddstillståndet 1939—40".
- Kl. 4 em. Demonstration av brandsläckningsmateriel.
- Kl. 7 em. Subskriberad middag.

Särskilda meddelanden.

Möteslokaler: Hotell Gillet, Brunkebergstorg 15.

Demonstration av tyngre brandsläckningsmateriel: Brunkebergstorg.

Subskriberade middagen äger rum å Hasselbacken. Pris 12 kronor för smörgåsar och 2 rätter, inkl. drycker och betjäning.

Anmälan: Ärenden, som önskas behandlas vid Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte skola vara inkomna till Centralstyrelsens expedition, Styrmansgatan 1, Stockholm, senast den 17 augusti.

Anmälan för deltagande i den subskriberade middagen torde göras före den 25 augusti å bifogade kort.

Klädsel: Resdräkt. Föreningsmedlemmarna bära resp. föreningsmärken.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Västerbottens läns Brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Major K. *Ekdahl*. Exp.: Kungsgatan 41, Umeå. Tel. 2202.

REDOGÖRELSE

för Västerbottens läns brandkårsförbunds verksamhet under år 1939.

Förbundets verksamhet under år 1939 har såsom under föregående år varit huvudsakligen inriktad på den upplysande och rådgivande verksamhet, som utövats av förbundets brandkonsulent.

Konsulenten har under året särskilt verkat för ökad anslutning till förbundet och för stärkande av brandskyddets organisation i länet.

Vid årsskiftet 1939—1940 var anslutningen 28 kommuner, 24 municipalsamhällen och 54 frivilliga brandkårer. Motsvarande siffror vid nästföregående årsskifte äro 23 kommuner, 10 municipalsamhällen och 33 brandkårer.

Konsulenten har biträtt vid upp rättandet av brandordningar för ett flertal kommuner. Konsulenten har vidare närvarit vid 17 sammanträden med kommunala myndigheter och brandkommittéer, varefter organisationsförslag och förslag till anskaffning av brandmateriel uppgjorts. Såsom resultat av denna upplysnings- och organisationsverksamhet kan nämnas uppörandet av brandstationer i Lejonström, Skelleftestrand, Burträsk, Sorsele och Holmsund. Spruthus hava dessutom byggts å en del platser. Motorsprutor hava anskaffats i Bjurholm, Sörmjöle, Burträsk, Sorsele, Tväråbäck, Björksele, Hällnäs och Malåträsk samt ut-

ryckningsvagnar i Burträsk, Lejonström, Holmsund, Jörn, Lycksele och Skelleftestrand. I samband med invigningen av brandstationerna i Sorsele och Holmsund har konsulenten medverkat vid brandövningar och hållit föredrag.

Konsulenten har slutligen hållit brandövningar med 23 brandkårer samt å olika platser hållit föredrag berörande såväl brandskydd som skogseldsläckning. Bland annat hava sådana föredrag hållits för eleverna vid folkhögskolan i Vindeln, lantmannaskolorna i Umeå och Anderstorp samt skogsskolan i Hällnäs.

Styrelsen har under år 1939 i enlighet med förbundsmötets beslut utdelat bidrag med kr. 5,000:— till brandkårer såsom bidrag till anskaffande av materiel. Anslaget fördelades å 16 brandkårer i 14 socknar.

Ordinarie förbundsmöte hölls i Umeå den 16 juni. I samband med mötet hölls instruktionskurs den 16 och 17 juni, vilken bevistades av representanter för 31 av länets brandkårer. Kursen omfattade demonstration av Umeå stads nya brandstation samt föredrag av brandchefen Gösta L. Björn och brandkonsulenten. Kursen avslutades med tillämpningsövningar i

Vännäsby under medverkan av dess brandkår.

Styrelsen har under året bestått av: Landshövdingen G. Rosén, ordförande, brandchefen Gösta L. Björn, Umeå, vice ordförande, direktören Oscar Rönnberg, Umeå, brandchefen Germund Renhorn, Skellefteå, brandchefen Karl Gave-

lin, Vilhelmina, landstingsmannen Ludwig Brännström, Skellefteå, och landsfiskalen Hugo Åström, Vindelns, med brandchefen Erik Jansson, Burträsk, brandchefen Arvid Lindberg, Jörn, maskinisten H. Teglund, Vännäs, och direktören Eskil Nygren, Skellefteå, såsom suppleanter.

Förbundets räkenskaper under året utvisa följande:

DEBET.

Ingående balans från år 1938:		
Kassasaldo	1,636: 90	
Innestående i bank	10,052: 86	11,689: 76
Inkomster under år 1939:		
Årsavgifter	11,482: —	
Räntor	226: 61	
Ansl. från Riksförb.	250: —	11,958: 61
Utgående balans till år 1940:		
Redogörarens fordran		291: 94

Summa kronor 23,940: 31

KREDIT.

Utgifter under år 1939:		
Brandkonsulenten .	4,843: 55	
Styrelsens reskostn.	523: 19	
Brandkärernas avgifter till Riksförbundet	480: —	
Kostn. för brandkärskursen	500: 15	
Bidrag till anskaffande av brandmateriel	5,000: —	
Porto och telefon..	172: 40	
Kungörelsekostn. ..	51: 55	
Div. omkostnader ..	266: —	11,836: 84

Utgående balans till år 1940:		
Kapitalräkning ...	9,286: 32	
Spark.-bok nr 18 ..	1,776: 92	
„ nr 3284	1,040: 23	12,103: 47

Summa kronor 23,940: 31

Umeå i juni 1940.

På styrelsens vägnar:

G. Rosén.

/ Axel Rönquist.

”Släckningsförfarandet vid skogseld”

av överstelöjtnant R. Stridbeck.

Pris kr. 1: —.

Kan rekvireras från Riksförbundets exp., Styrmansgatan 1, Stockholm.

NOTISER.

Karlskrona stads brandväsende år 1939.

Antalet utryckningar har under år 1939 utgjort 47. Brandkåren har varit alarmerad: för eldsvåda eller eldsvådetillbud 42 gånger, för soteld 4 gånger och för nödläge 1 gång.

Brandkåren har alarmerats: Genom signal från brandskåp 3 ggr, genom telefonmeddelande 43 ggr, genom brandtelefon 1 gång.

Slanglängden, tillhörande stadens brandkår, som vid eldsvådor varit använd, utgör sammanlagt 4,055 m.

Eldsläckningen har utförts med i: 2 fall tre ledningar från motorspruta, 4 fall två ledningar från motorspruta, 1 fall fem ledningar från två motorsprutor, 2 fall en ledning från brandpost, 2 fall grenad ledning från brandpost samt 1 fall en skumledning.

Övriga eldsvådor hava släckts med assurancesprutor, kemiska apparater och annan redskap. Under året har nyanskaffats 2 st. mindre motorsprutor, 40 st. slangrullar, skyfflar, grepar, "Succesprutor" samt div. småmateriel.

Brandposternas antal utgör 250 st. varav 229 äro stadens, 7 st. tillhöra enskilda samt 14 st. kronan och äro belägna utom varvets område. Inom varvet och Stumholmen finnas ytterligare 30 brandposter, vadan hela antalet inom planlagda området och Kungl. Flottans varv utgör 280 st. Hårtill kommer 4 st. 4" sugrör för motorsprutor, varav 2 st. på Stortorget, 1 st. vid Gullberna och 1 st. vid Lasarettet. Antalet brandskåp är 46, varav 5 privata. Marinen har dessutom 10 brandskåp inom varvets område av L. M. Ericssons nyaste system.

Hårtill komma 4 brandtelefonskåp å Hästö och Lindesnäs.

Antalet larmklockor inom stationen är 22 och i hem och på arbetsplatser 40. Brandtelegrafens yttre ledningar hava en längd av c:a 28 km. Därav 1 km. ledning förhyrd av telegrafverket. Provning av brandskåpen har ägt rum en gång i veckan.

Eskestuna stads brandväsende 1939.

Brandkåren har under året haft 82 utryckningar, därav för eldsvåda eller tillbud därtill 64 gånger, soteld 5, undersökning 6, falskt alarm 3 och av annan anledning 4 gånger.

Alarmering har skett per telefon 69 gånger och genom brandskåp 13 gånger. Släckning av eldsvådorna har utförts med 1 ledning från brandpost 8 gånger, 5 gånger med 1 ledning från motorspruta, 1 gång med 2 ledningar, 1 gång med 3 ledningar från 2 motorsprutor samt 1 gång med 4 ledningar från 2 motorsprutor. Övriga tillbud och eldsvådor hava släckts med pyttssprutor, pulversläckare eller skumapparat. Den sammanlagda slanglängd som använts, utgjorde 3,505 m. Den vid utryckning tillryggalagda väglängden utgjorde 142 km.

Under året har bland annat anskaffats en stegbil (Scania Vabis) med maskindriven mekanisk Magirusstege med 28,5 m. stighöjd.

Trollhättan stads brandväsende 1939.

Brandkåren har under året haft 21 utryckningar, därav för eldsvåda 15 gånger, soteld 3, felsignal 2 och falskt alarm 1 gång. Alarmering har skett genom brandskåp en gång, bud en gång och i övriga fall

genom telefonmeddelanden. Släckning av eldsvådorna har utförts en gång med 5 slangledning, två gånger med 3, två gånger med 2 och 4 gånger med 1 slangledning. Övriga eldsvådor ha släckts med mindre redskap. Motorspruta har använts 7 gånger. Den vid eldsvådor använda slanglängden har utgjort sammanlagt 2,375 m., och den vid utryckning tillryggalagda väglängden utgjorde sammanlagt 76,6 km.

Under året ha bl. a. nyanskaffats 2 bogserbara motorsprutor om resp. 1,500 och 1,800 lit/min. vid 9 kg. tryck, 500 m. tryckslang och 1 kometrör för skumsläckning. Byggandet av ny brandtelegraf har påbörjats.

Den nybyggda tidsenliga brandstationen har den 2 oktober tagits i bruk.

En luftskyddsövning har hållits, i vilken yrkesbrandkåren deltog, förstärkt med allmänna brandkåren och en under året bildad hjälpbrandkår, omfattande 30 pojkar i åldern 16—19 år.

Örebro stads brandväsen 1939.

Brandkåren har under året haft 130 utryckningar, därav för eldsvåda eller tillbud därtill 108 gånger, soteld 15, falsk alarm 1 och av

annan anledning 6 gånger. Släckning av eldsvådorna har utförts 7 gånger med 1 ledning från brandpost, 1 gång med 2 ledningar från brandposter, 1 gång med 4 ledningar från brandposter, 1 gång med 5 ledningar från brandposter, 5 gånger med 2 ledningar från motorspruta, 2 gånger med 3 ledningar från motorspruta, 2 gånger med 4 ledningar från motorsprutor samt 1 gång med 8 ledningar från motorsprutor. Mindre eldsvådor hava släckts med kemiska eldsläckningsapparater eller annan redskap.

Den under året använda slanglängden utgjorde sammanlagt 7,075 m. och den vid utryckning tillryggalagda väglängden 1,424 km.

Brandkåren förfogar bl. a. över följande fullt utrustade brandfordon:

En brandautomobil med 1,000 lit/min revolverpump, en brandautomobil med 1,600 lit/min centrifugalpump, en brandautomobil med 26,5 m. Magirusstege och 3 m. förlängningsstege, en brandautomobil med avbröstbar 26 m. mekanisk stege, tre manskaps- och redskapsautomobiler, en personbil för transport av brandmanskaps och sex bogserbara tvåhjuliga motorsprutor om sammanlagt 8,400 l/m kapacitet samt ett skumaggregat med 1,000 l/m kapacitet.

Svenska Brandkårens Riksförbunds
propaganda- och instruktionsfilm

“Till kamp mot vådelden”

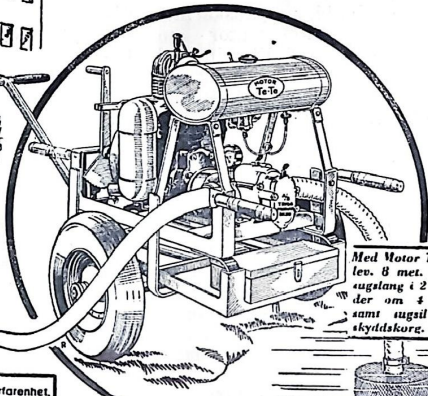
utlånas till brandkårer och kommuner
mot en avgift av 3: — kr. (försäkrings-
avgift) + fraktkostnader.

Filmen är en ljudfilm.
Speltid c:a 50 minuter.

Vår beredskap kräver

BÄTTRE BRANDSKYDD

anskaffa nu en
TRYGGS MOTOR TeTe
motorbrandspruta!

Med Motor Te Te
lev. 8 met. 2½"
sugslang i 2 läng-
der om 4 met.
samt sugsl. och
skyddskorg.

Uppbyggd på över 10-årig erfarenhet.

Allmänt erkänd av fackmän

Alltid lika driftsäker, oberoende av
temperaturförhållandena

Garanti för tillförlitlig funktion genom
svänghjulet inbyggd, direktdriven,
kedjeft magnet och fläktanordning,
vilket även medför att särskilda plåt-
överdrag äro obehovliga.

Effektiv vid slanglängder upp till 900
meter.

Kapacitet 500 lit/min vid 4 kg/cm².

Levereras såväl med som utan källa.
Pris Kronor 1.300.— utan källa.

Leveranser utförda till övrigt statl., kom-
munala som industriella anläggningar.

Gudigt utförande — snabb leverans
öuga! broschyr

TT
TRYGG-PRODUKT

ÖREBRO

Industriens, socknens och
samhällets säkra brandskydd

Kolsyreeldsläckare — Pulversläckare —
Skumeldsläckare — Auto eldsläckare —
Assuranssprutor — Brandlinor.

ALLT INOM BRANSCHEN.

AKTIEBOLAGET
TRYGG-PRODUKT

ÖREBRO

Tel. 192 30 (växel)